

ÖRESUNDSKOMITEENS GEMENSAMMA INFRASTRUKTURPRIORITERINGAR TILL REGERINGARNA I SVERIGE OCH DANMARK

OKTOBER
2009

Öresundsregionen är en viktig knutpunkt och ett tillväxtlokomotiv för både Sverige och Danmark.

Därför deltar Öresundskomiteen i debatten om framtida infrastrukturprioriteringar i Sverige och Danmark.

Öresundskomiteens gemensamma prioriteringar till regeringarna i Sverige

Öresundskomiteen pekar på följande nödvändiga insatser:

1. BINDA REGIONENS OLIKA DELAR SAMMAN

Öresundsbron

De viktigaste delarna ur ett Öresundsperspektiv är förbindelserna över Öresund. Det finns ytterligare kapacitet på bron i sig men stora problem hotar på tillfarterna. Det gäller särskilt på järnvägen där kraftigt ökad regional tågtrafik ska samsas med godståg och snabba interregionala tåg.

Öresundstågen är en stor framgång. Trafiken behöver dock ges förutsättningar för fortsatt kraftigt tillväxt, bland annat på Kastrups station.

Fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör

På sikt kommer etableringen av den fasta förbindelsen till Tyskland år 2018, tillsammans med den förväntade utvecklingen av pendlingen över Öresund, att öka belastningen på bron och ställa krav på större kapacitet mellan Helsingborg och Helsingör. En utredning av förutsättningar och möjliga lösningar för en fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör bör startas så snart som möjligt av den svenska och danska regeringen. Dessutom bör en sådan utredning även innefatta anslutande infrastruktur på såväl den svenska som den danska sidan, samt om brukaravgifter kan finansiera förbindelsen på samma sätt som för Öresundsbron i dag.

De stora transport- och pendlingskorridorerna

På båda sidor om Öresund finns det en rad kapacitetsproblem i infrastrukturen.

Om Själlandsregionen och huvudstadsområdet ska utvecklas som en samlad region är det nödvändigt att fokusera på framkomlighet på motorvägar och järnvägar samt på en generell förbättring av komfort, pålitlighet och frekvens i kollektivtrafiken.

På Själland kan sambanden mellan köpstäder och tillväxtcentra stärkas genom en ny väg från Kalundborg via Slagelse till Næstved och Sydmotorvägen. Vägförbindelsen kommer att få betydelse för både pendlingen och godstransporterna på Själland. Denna betydelse kommer ytterligare att förstärkas av en fast förbindelse till Tyskland.

I Skåne är utvecklingen av den regionala tågtrafiken med nya linjer och tätare trafik ett prioriterat område, inte minst av miljö- och klimatskäl. Resandet växer i mycket snabb takt. För att möta detta krävs omfattande insatser genom utvidgad trafik och förstärkningar av järnvägsnätet. Ökad spårkapacitet och utbyggnader av stationer behövs på ett stort antal platser. Redan idag är Södra stambanan Malmö-Lund och Väst kustbanan norr om Helsingborg överbelastade.

I vägnätet finns begynnande trängselproblem i Malmö, Lund och Helsingborg. Utbyggnader behövs också på E6 och delar av E22, inte minst för att klara de genomgående transporterna mellan Skandinavien och den europeiska kontinenten, vilka ökar i snabb takt.

Förbindelser mellan regionens olika geografiska områden

En viktig del i utvecklingen av en integrerad Öresundsregion är också de övriga förbindelser som knyter samman regionens olika delar. Utbyggd regional tågtrafik och busstrafik, satsningar på nya typer av spårburen trafik, förbättrade vägar i huvudstråken och satsningar på knutpunkter som underlättar samspelet mellan trafikslag i ett hela-resan-perspektiv är särskilt viktiga insatser.

Citytunneln i Malmö, som invigs i december 2010, är viktig både för transporter över Öresund och för trafikförsörjningen i Skåne. Den stärker kapaciteten och möjliggör nya regionala tåglinjer. Det är viktigt att tillhörande följdinvesteringar verkligen genomförs så att dessa möjligheter tas till vara fullt ut.

Det finns också stora behov av förbättringar på det mindre vägnätet i regionen för att skapa bättre tillgänglighet, öka säkerheten, förbättra busstrafikens möjligheter och på andra sätt bidra till förbättringar av den lokala miljön.

2. FÖRBÄTTRA FÖRBINDELSERNA TILL OCH FRÅN OMVÄRLDEN

Fast Fehmarn Bält-förbindelse

För förbindelserna till och från regionen är realiseringen av den fasta Fehmarn Bält-förbindelsen viktig. Det ingångna avtalet mellan Danmark och Tyskland om etableringen av den fasta Fehmarn bält-förbindelsen innebär att tillgängligheten till Hamburg och den ekonomiska tyngdpunkten i Västeuropa förbättras väsentligt. För Lolland och Falster i den sydliga delen av Själlandsregionen kommer förbindelsen att ge öarna en central placering på axeln mellan Hamburg och Köpenhamn, vilket betyder att Själlandsregionen integreras med norra Europa.

På godsområdet kan förbindelsen stärka järnvägens konkurrenskraft och möjliggöra effektivare och mera miljövänliga transporter mellan Skandinavien och Europa.

Den fasta förbindelsen över Fehmarn Bält är till nytta både för person- och godstrafiken genom ökad kapacitet och kortare res- och transporttider. Detta både för Sydsverige och i en vidare förlängning "Den Nordiska Triangeln" för att knyta samman Köpenhamn, Oslo och Stockholm.

Godstrafiken från de nordiska länderna till de stora exportmarknaderna på den europeiska kontinenten underlättas genom att Fehmarn Bält är det viktiga tredje steget efter Öresundsförbindelsen och förbindelsen över Stora Bält, i arbetet med att skapa fasta förbindelser och gröna transportkorridorer mellan de nordiska länderna och den europeiska kontinenten.

Infrastruktur- regioner och Danmark

För att ta tillvara de möjligheter förbindelsen ger krävs att de stråk som är riktade mot förbindelsen får tillräcklig kapacitet och att miljövänliga transportalternativ ges förutsättningar att konkurrera.

Regionens stora trafikknutpunkter för personresor

Det är viktigt att anslutningstrafiken till regionens största knutpunkt Köpenhamns flygplats Kastrup optimeras och att regulariteten på de anslutande Öresundstågen och regionaltågen blir så bra som möjligt. Även om Köpenhamns flygplats Kastrup ligger på dansk mark, är ca trettio procent av passagerarna på resa till och från Sverige. Kastrup är Nordens viktigaste flygplats.

En järnvägsförbindelse till Malmö Airport har utretts och bör etableras.

Förbindelserna till övriga Skandinavien och Östersjöområdet

Förbindelserna till Mälardalen, Göteborg och den svenska västkusten, Östeuropa inkl Ryssland, Centraleuropa och Västeuropa är viktiga. Öresundsregionens placering i skärningspunkten mellan flera viktiga internationella transportkorridorer, som t ex Berlin, Hamburg, Skandinavien via Öresund och Nordvästeuropa via Stora Bält betyder mycket för regionens framtida roll som en internationell knutpunkt.

Höghastighetsförbindelser

Höghastighetståg är en intressant möjlighet att knyta samman de olika metropolerna i norra Europa. Öresundskomiteen välkomnar den svenska utredningen om höghastighetsbanor och konstaterar att höghastighetståg är nödvändiga för att knyta samman de olika metropolerna i norra Europa. Inte minst inom ramen för den pågående revidering av det Transeuropeiska transportnätet (TEN-T) som initierats av Kommissionen i EU.

Öresundskomiteen menar att förbindelsen Stockholm-Öresund har mycket stor potential och är viktig för både Sverige och Öresundsregionen. Vi arbetar för att järnvägsnäten i Skandinavien kopplas ihop i kapacitetsstarka korridorer med hela det nät av nya järnvägar för höghastighetståg som byggs på den europeiska kontinenten. Därmed förbättras förutsättningarna radikalt för en gränsöverskridande internationell tågtrafik i nord-sydlig riktning.

ESS i Lund/Köpenhamn kräver särskild analys

Beslutet om att etablera materialforskningsanläggningen ESS (European Spallation Source) till Lund/Köpenhamn år 2018 kommer att få stora konsekvenser även för infrastrukturen. Effekterna på transportflödena i Öresundsregionen genom den kommande etableringen av ESS i Lund och Köpenhamn måste därför analyseras. Tillgängligheten till Köpenhamns flygplats Kastrup var en av de avgörande anledningarna till att forskningsanläggningen kommer att placeras i Lund/Köpenhamn. ESS är den största forskningsinvesteringen i Sveriges historia och betydelsen av en väl fungerande infrastruktur till och från anläggningen kan inte nog poängteras.

3. EFFEKTIVA GODSTRANSPORTER TILL ÖRESUNDSREGIONEN OCH SKANDINAVIEN

Transittrafiken genom regionen

Många av Skandinaviens transporter till och från övriga Europa passerar genom regionen. Transittransporterna genom Öresundsregionen ställer särskilda krav på statliga insatser i huvudstråken i väg- och järnvägsnäten och anslutningarna till de större hamnarna. För Norden är Öresundsregionen en port till den europeiska kontinenten. Gröna korridorer måste utvecklas.

Godstransportknutpunkter och fasta förbindelser

Infrastrukturen i Öresundsregionen måste anpassas till växande flöden av godstransporter och till de förändrade mönster som blir följden av ändrad struktur i Europas ekonomiska geografi och av nya tekniska lösningar.

Dessutom har Öresundsregionen en stor befolkning med ca 3,7 miljoner invånare, en omfattande handel och avancerad industri. Därför har regionen ett stort eget behov av goda logistik- och omlastningsmöjligheter.

4. UTVECKLA EN GEMENSAM PLANERING

En visionär och sammanhållen planering

Som gränsregion ställer Öresundsregionen särskilda krav på förändrade samverkansformer. Den integration som nu har tagit fart på allvar gör det uppenbart att transportsystemet i ökad grad måste ses i ett gemensamt sammanhang och att analyser, prioriteringar och transportpolitiska överväganden måste ta större hänsyn än hittills till sambanden mellan den svenska och den danska delen.

Ökat statligt samarbete över Öresund

En samordning mellan departement och trafikverk i Sverige och Danmark måste initieras för att kunna möjliggöra de nödvändiga infrastruktursatsningarna. De lokala och regionala aktörerna i Öresundsregionen har ett aktivt och brett samarbete för att skapa utvecklingsförutsättningar i Öresundsregionen. Ett viktigt exempel är det nu pågående Interreg-projektet IBU (Infrastruktur og byudvikling – Öresund) som bidrar till att få fram relevanta infrastrukturanalyser för vår region. Även det pågående arbetet med att ta fram en gränsöverskridande regional utvecklingsstrategi för Öresundsregionen (ÖRUS) kommer vara ett viktigt bidrag. De statliga insatserna är dock av mycket stor betydelse för regionens utveckling. Det är avgörande att den statliga infrastrukturen utvecklas. De statliga aktörerna, inte minst regeringarna, måste också delta i utvecklings- och planeringsarbetet för att tillsammans med regioner och kommuner ta tillvara den potential som finns i en integrerad region. Det föreslås att öresundsfrågorna får en särskild behandling i det arbete som förestår inom regeringarna inför beslut om de båda ländernas kommande infrastrukturpolitik.

Öresundskomiteen – det politiska samarbetet i Öresundsregionen

Öresundskomiteen utgör plattformen för det regionala politiska samarbetet i Öresundsregionen. Öresundskomiteen arbetar för att skapa en region där det är enkelt att bo, leva, arbeta och studera på båda sidor av Öresund.

Öresundskomiteen består av 36 ledande politiker, 18 svenska och 18 danska, från regionala och lokala myndigheter i Skåne och på

Själland. Från svensk sida deltar Region Skåne, Malmö stad, Helsingborgs stad, Lunds kommun och Landskrona stad. Från dansk sida deltar Region Hovedstaden, Region Sjælland, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Bornholms Regionskommune, Kommunekontakttråd Hovedstaden och Kommunekontakttråd Sjælland.

Trafikministeriet i Danmark: www.trm.dk

I Sverige ansvarar Näringsdepartementet för infrastrukturfrågor: www.regeringen.se

